

23 лютого 2024 р.Б. відзначає свій 70-літній ювілей митрофорний протоієрей д-р Мирон Бендик, довголітній ректор і викладач Дрогобицької духовної семінарії. З цієї нагоди семінаристи поспілкувалися з своїм духовним батьком. В своєму інтерв'ю, яке пропонуємо вашій увазі на [семінарійному youtube-каналі](#) та [Facebook-сторінці](#), о. Мирон розповідає про цікаві сторінки свого життєвого шляху, який від 1989 р.Б. тісно переплетений з історією Дрогобицької духовної семінарії.

Над відео працювали: сценарист та інтерв'юер - бр. Олег Ортинський; режисер та оператор - бр. Володимир Паньків; дизайн локації та оператор - бр. Ярослав Медянко; монтаж - бр. Мар'ян Курило.

Відео

{youtube}3bpRPVmP-уk{/youtube}

- Розділи
- 00:00 - Анонс. Вступ.
- 02:05 - Дитячі та юнацькі роки.
- 04:50 - Дитячі спогади про підпілля Церкви.
- 06:01 - Про відрахування з консерваторії і подальші наслідки.
- 12:08 - Навчання у підпільній Львівській семінарії.
- 15:42 - Праця в оркестрі Закарпатської філармонії та оркестрі Музично-драматичного театру.
- 21:04 - Підпільне рукоположення та перші кроки у священстві.
- 23:19 - "Отче Мироне чи отче Петре?"
- 25:30 - Про вихід УГКЦ з підпілля.

- 31:24 - Обставини заснування семінарії.
- 36:24 - Докторат з богослов'я.
- 39:45 - Співпраця з іншими науковими закладами України.
- 43:54 - Досвід спілкування з очільниками УГКЦ.
- 48:52 - Про місійність Церкви і служіння на східних теренах України.
- 58:15 - Про коронавірсну недугу.
- 1:02:45 - Реалізація та еволюція ідей про семінарію.
- 1:05:33 - Слово до сьогоденного українця.
- 1:08:55 - Слово до молоді.
- 1:11:28 - "Чим глибша віра тим веселіша людина".
- 1:12:04 - Про 70-ліття.
- 1:12:45 - Кумедний інцидент в армії.
- 1:14:04 - Сюрприз.
- 1:16:26 - Завершення.

Транскрипція аудіо (бр. Микола Філь)

Ведучий: Слава Ісусу Христу! Дорогі глядачі та підписники медіаресурсів Дрогобицької духовної семінарії! Пропонуємо вам дещо новий контент у нашій стрічці. Новизна цього відео саме у його форматі - інтерв'ю.

Сьогодні ми спілкуватимемось із непересічною особистістю, я б навіть сказав людиною, що йде вперед і готова вести за собою не тільки десятки, а й тисячі людей – з церковним та громадським діячем, доктором богослов'я, довголітнім ректором нашої семінарії, зразковим сім'янином, митрофорним протоієреєм, отцем Мироном Бендиком. Чому саме отець Мирон? Чому саме зараз? Дізнаєтеся згодом.

Ведучий: Слава Ісусу Христу, всечасний Отче Мироне! Розкажіть, будь ласка, про свої дитячі та юнацькі роки, навчання в школі та вибір вищого навчального закладу.

О. Мирон Бендик: Дитячі роки в мене були дуже простенькі, нічого там не було видатного, «вундеркіндного», а такі - звичайні.

Я - львів'янин, і коли ріс, то все дитинство і всі ті літа, про які ти, брате, питаєш, вони були пов'язані з містом Львовом. В ньому проживав від народження до 18 років. І, відповідно, десь так років із 7 (семи) уже мама думала над тим, щоб розвивати мої різні грані, які мама підозрювала, що я маю. В 7 (сім) років я зовсім не знав, що про це думати, але мама вирішила, що для всестороннього розвитку потрібно пізнавати інші сфери, а не тільки шкільну. І тому мене перекинули на інший фронт - на фронт музичний. Я почав займатися музикою, для загального, спершу, розвитку. І тому вже з дитинства я був такий чоловік «підневільний», перебував в ярмі серед двох шкіл: одна була загальноосвітня, а друга – музична. Я то суміщав. Грав на скрипці. І так воно йшло, йшло.

Потім перебрався до музичної школи, спеціалізованої, у Львові, де, власне, вся програма оберталась навколо особливого вивчення музики та заняття нею. Так і скінчив, а потім уже, так вийшло, що не я сильно вибирав, а мене вибрало це життя, в якому я обертався. Бо логічно було після закінчення школи десь продовжити цей музичний ухил. І, природно, він продовжився у Львівській консерваторії. Так йшло аж до, як я вже казав, 18 років, одне за одним, досить передбачувано. І так виглядало, що буде йти і далі за певною логікою розвитку подій: скінчити консерваторію, потім десь там на якусь роботу влаштуватися.

Але так не сталося. Починається головна інтрига життя людини, яка надає життю неповторності й інтересу, бо те, що я досі розказував, можна прочитати або в анкетах, або характеристиках майже 90 відсотків людей, у кожної людини: народився, ріс, вчився і так само в мене.

Оце те, що про дитинство можна сказати. Таких, кажу, не було особливо надзвичайних подій, виняткових. То так - по-львівськи.

Ведучий: Поділіться, будь ласка, Отче, дитячими спогадами з підпільного церковного життя. Напевно, саме в підпільній церковній спільноті зародилось Ваше священниче покликання.

О. Мирон Бендик: Я не знав, що то «підпільна Церква». Хто в сім років відрізняє підпілля від офіційного життя? Просто була така сторона життя, трошки несподівана, попри оте все загальноосвітнє, загальнольвівське. Час від часу до нас приходили священники, які в нас відправляли в хаті Службу Божу. Єдине, що знав від тата і мами, що взагалі то все файно, але про це нікому не можна говорити - ні в школі, ні з хлопцями, з якими ми там грали всякі ігри на подвір'ї. Що це така суто внутрішня справа. То єдине, що я знав. Але не знав: чи то підпільна, чи то Греко-Католицька, бо я був дівчак. Але вже була певна сфера життя, такого сімейного секрету для початків, де він мав оберігатися. Ну і, наскільки пам'ятаю, я цієї дисципліни язика, що розвивалася в Радянському Союзі, дотримувався.

Ведучий: Всечесний отче, у 1973 році Вас було відраховано з консерваторії. З огляду на що була така реакція керівництва вищого навчального закладу і які були обставини, причини та наслідки?

О. Мирон Бендик: Причини були, звичайно ж, такі рядові, радянські. В той час, і не тільки в той, а взагалі в радянський період, стукачі - це була така верства населення, яку кожен керівний режим стимулював. Ті, що намагалися їх вербувати, теж намагалися знайти між кандидатами людей, які б не просто були любителі «співпрацювати», але які щось могли б дійсно цінного зі себе видати. Тому до мене звернулися (я на той час вже навчався на першому курсі консерваторії) про те, що, от може, ми домовилися б «співпрацювати» (таке слово гарне)...

Я не просив пояснювати, вже розумів, про що йшлося на той час. В мені вже трошки такого іронічного ставлення до життя набралось під впливом радянського життя, бо воно - з гумором, а інакше не можна було до того ставитися, а тому нормально жити. Я чудово розумів, що у принципі йдеться про таке найбільш підле, щось, що може бути. Коли ти будеш з кимось втиратись в довіру, а потім будеш на нього доносити або закладати його.

Звичайно, що я відмовився, але мене попереджували ті, що зі мною говорили (з органів безпеки), що відмова рівнозначна перекресленню радянського «щасливого» майбутнього. Тому вони говорили, що мені краще погодитись; що навіть з того багато

чого виграю якщо будемо «гарно співпрацювати»; що вони можуть про мене поклопотатися, про моє світле майбутнє і таке всяке. Ну, в результаті ми не зійшлись з ними в поглядах.

На майбутнє, сталося те, що мене дійсно з другого курсу консерваторії відрахували. Ну, я був тоді дуже великий правдолюб, такий, що вважав це взагалі не тільки несправедливим. Але там було багато нюансів, до них зараз не буду вдаватися, щоб не забирати часу. Тобто з погляду логіки та навіть права законодавства я був абсолютно правий, мав рацію і вважав, що треба боротися, що це якась непорозуміння. Далі звертався, оскільки це був Радянський Союз, до Москви. Двічі туди їздив, звертався в ЦК КПРС на вулиці Горького, де була приймальня. Там люди з цілого Радянського Союзу зі своїми бідами. Знаєте, як у Святому Письмі є такий басейн, куди приходили: сліпі, криві, глухі, й там час від часу ангел сходив, потішав і хтось ставав здоровим. То дуже така, звичайно, далека аналогія, але щоб просто уявити, що в радянської людини, яка часто була відрізана від релігії. Це такі «месіанські очікування» були, що всі ті бояри – погані, а цар – добрий. Ще з часів Російської імперії таке йшло і тому була така, часто наївна, віра: «От ти звернись туди, в сам центр, там розберуться і наведуть порядок». Я майже з таким переконанням поїхав туди, накатав такі заяви, ще з юристами узгоджував, щоб було все по закону, але в мене нічого не вийшло.

Далі я зрозумів, що немає сенсу продовжувати, а тоді пішов до армії. Це такий подальший мій шлях, звичайно, якщо йшов би по тій всій простій логіці, мав би ще перше позавершувати ті всі заклади музичні й так далі, і ще армія не мала б бути... А тут армія вдерлася в моє життя. Вона дуже в мені розвинула почуття гумору, тому що в Радянському Союзі треба було бути веселою людиною, щоб нормально якимось ставитись до тих всіх дурних сторін життя. Армія це концентрована дурість. Я не хочу сказати це зараз про теперішню, бо я в ній не служу і не знаю, як там. Але в тому радянському виданні це був «абсолютний абсурд». Є про що розповісти, але щоб заощадити ваш час, не вдаюся в такі деталі. Наслідком стало те, що тут уже входить в життя моє таке більш живе ставлення до релігії, де я почав розуміти, що взагалі-то не тільки я собі будую плани, але є Господь Бог і Він мені коригує ці плани. Армія була першою великою корекцією. Хто б то сприймав суто так суб'єктивно, думав би що йому дуже не пощастило: «Ну як же ж так, перекреслили багато в моєму оточенні»... Десь так вважали: але ж то треба було якимось з ними домовитися, може.

Потім, коли я уже якби перейшов армію й опинився (хтось би сказав силою обставини, а я б сказав, що силою Божого провидіння) далеко дуже від України. Там продовжив свою музичну освіту вже в іншій консерваторії. Це була країна Балтії під назвою Естонія. В столиці Таллінні також є консерваторія, де після армії я вдруге поступав і поступив. Там уже почалися зовсім інші для мене «життєві історії», які інакше ніколи не сталися б, якби я по-іншому повівся в цій ситуації. Тому я свято переконаний, що якщо в житті людина йде по совісті, то вона завжди на перспективу виграє, а хто йде на змови з совістю обов'язково програє. Хоч на якийсь момент, тактично кажучи, він в чомусь може там збережеться, але кажучи стратегічно, він вже пішов у програш. Так що тут уже Божі справи почалися. З чого я дуже радий. Якби мене не відрахували, то якби Христа, знаєте, не заарештували в Гетсиманських садах й Він не вмер на хресті, Він би не Воскрес так скоро. Бо 33 роки, то ще б жити й жити, як каже народ, а то все різко прискорило. Так само ці події дуже змінили мої уявлення про життя і дуже моє життя в цілому. Такі були наслідки напрочуд добрі, хоч я, коли їх на собі зазнавав, не відразу в цьому

переконався.

Ведучий: То, отче, після навчання в консерваторії у Таллінні, ви повернулися в Україну і вже розпочали своє навчання у Львівській духовній семінарії (тоді ще підпільній)? Які особи вас тоді провадили, надихали та справляли виняткове враження?

О. Мирон Бендик: Ну, не зовсім так було, бо як був там на навчанні, то не обмежувався лише сферою музичних зацікавлень. Думка про священство в мене вже виникала набагато раніше, тому я це робив паралельно. Уже навчаючись там, я проїжджав через ці інші міста Балтії, їдучи до Львова заїжджав до міста Риги, до міста Вільнюса - це столиці тих держав. Там було багато вірян, цікавих людей. Було багато літератури, якої в нас в Україні просто не могло бути, бо Україна була під особливим ідеологічним ковпаком. А там було трошки вільніше жити. Тому коли вже починав там паралельні студії, вони, можна сказати, мали спочатку такий заочний характер, бо тут повідомляв владика Филимона Курчабу, і він був в курсі того, що я готуюсь більш в заочній формі. В той час я не жив в Україні. Мінімум 5 (п'ять) років був у консерваторії, плюс 2 (два) роки поки я був в армії - 7 (сім) років уже, можна сказати, український досвід мого життя перестав бути українським. Однак, владика знав, він мені це поблагословив, і я, беручи там, в тих республіках, польською мовою найновіші книжки не тільки з духовного життя, але і богословські, і семінарійні, таким чином готувався до священства і, приїжджаючи на канікули влітку, здавав те, що за рік перейшов.

Найбільше враження на мене справляли двоє духовних осіб. Перший – це отець Михайло Лемішка, котрий був моїм сповідником і також мене хрестив. Ми його називали «дзядзьо» - така була в нього кличка чи псевдо (я не знаю, як то назвати). І от, можна сказати, великою мірою бачення того, як він звершує своє священство в цих дуже непростих умовах, мене дуже настроювало, допомогло бачити, що в житті є справжні люди. Радянські люди були такі, знаєте, хто застрашений, хто фарисейський (такий що хвалив систему, а потім про неї розповідав анекдоти, коли ніхто не чув). А цей був чоловіком цілісним - який був такий був. Це означало, що навіть в Радянському Союзі можна бути нормальною людиною, попри всі умови.

Другою особою був владика Филимон Курчаба. Це така дуже світла постать, який, буди підпільним єпископом (і держава це знала), від того зовсім десь не забився в кут. Не потрапив в депресію, тому що там буквально казали дуже грубо. «Як когось висвятите, ми вам скрутимо шию», - говорив працівник КГБ. Така метафора, в якій багато правди. Тобто, могли навіть в буквальному значенні слова, укоротити життя, і ти нічого не доказав би. Бо все було в системі, а проти системи неможливо було йти, вважаючи, що ти виграєш або починаючи якусь боротьбу чи протистояння. Ось такі, двоє постатей, які так накреслили мені: що я маю робити далі.

Ведучий: Дорогий отче, чи не сумуєте ви за часами праці в оркестрі Закарпатської філармонії та оркестрі музично-драматичного театру у місті Дрогобичі? Чим цей час взагалі був для вас цінним?

О. Мирон Бендик: Ну, я не знаю чи маю сумувати, якщо я тепер переконаний, коли 70 (сімдесятка) на карці, що всі події життя є Богом благословенні. Це означає, що певний період життя відходить, ми закриваємо, перегортаємо сторінку, або, як читаючи книжку, я переходжу на наступну сторінку, чи вже дуже сумую за тою прочитаною - я не знаю. Це просто, якщо сприймати в цілому, таких емоцій не викликає.

В Закарпатті було по-своєму цікаво. Це було уже після повернення в Україну. Я ще не зміг вернутись в Галичину, бо мав ще той «шлейф суперечностей» з владою, ще від того

Львівського консерваторського періоду. Тому це було, звичайно, набагато ближче. Коли жити в Ужгороді, то раптом одна ніч в дуже колоритному циганському поїзді Львів-Солотвино. Тоді уже значить це інакше, бо їхати з консерваторії треба було або літаком (це було теж нормально - за дві години), або поїздом (дві доби, з пересадками й т. д.). Це багато що поміняло. Факт, що я уже був майже в Україні. Чому майже? Ну, бо Ужгород то так, ніби геополітично Україна, а об'єктивно це такий цілий «коктейль народів», із дуже цікавою ментальністю. Ну, найкраще, що там було, це, звичайно, кава по-закарпатськи (всім рекомендую, якщо будете в Ужгороді не обминіть, то, питайте оту по-закарпатськи. ці всі, знаєте, «Еспресо», то того всього тепер хмара є, вони стандартизовані під євростандарту. А це така «місцева родзинка». Я думаю, що там можна напитати).

Тому був цей період перебування там і потім уже тут, але мене вже «перебування там чи тут» не визначало. Перебуваючи в різних місцях, робив свою справу, те, що ми б назвали покликанням: готувався, читав і це мене мотивувало до того життя, яким я тоді жив. Смутку нема, а є велика радість, що це в житті було.

Ведучий: Твори якого композитора ви виконували із превеликим задоволенням, із трепетом? Які музичні композиції торкалися вашої душі по-особливому і водночас який вплив музика зробила на вашу духовність?

О. Мирон Бендик: О, безперечно, одним з моїх улюблених композиторів є Йоганн Себастьян Бах. Людина, яка все життя провела в храмі, яка була органістом в Німеччині. У свій час написав багато і Мес, і таких різних релігійних творів. Це надзвичайно глибока музика. Великою мірою ті духовні імпульси, що я отримував з релігії, доповнювалися тими духовними, що я отримував з музики.

Коли я навчався уже в Естонії, там цензури, як такої, не було. Там був великий «фонокабінет», тобто кабінет, де було багато записів музики, зокрема сучасної. Кілька годин слухав різну музику, для того, щоб власне зрозуміти. Хто вчився музики знає, що в Радянському періоді її подавали в дуже усиченому виді (там трошки одної епохи, трошки другої), а що було перед тим і після - цього не було в системі освіти. Перебуваючи на «іншій території», це все міг розширити, бо там можна було вільно діяти: замовив, тобі там і доставили. Просто треба було мати, ну, теж витримку, щоб це все слухати. Але оскільки ми говоримо про молитву і про роль натхнення на молитві, або, кажучи ще більш так по-релігійному, роль Святого Духа в молитві й коли говоримо про справжню музику, то вона також є плодом натхнення. Тому тут ці ділянки перетинаються. Святий Дух, Який говорив через пророків, як ми кажемо у Символі Віри, і надихав людей, Він також надихав і в музиці людей писати щось глибше, ніж просто набір звуків. В тому сенсі воно мені дуже допомагало і на майбутнє. Як казали Святі Отці: «Влови цю головну мелодію богослов'я». Так цікаво називали це також музичними термінами. Мені теж дуже імпонувало таке.

А так композитор Бах, безперечно. З сучасних, уже з такого легшого жанру, це музиканти групи «The Beatles», котрі в 60/70-х роках були в «зеніті слави». Але разом з тим, багато з тої музики, що вони написали, вона ніби «рок-н-рольна» (так звана по жанру), але тексти і, скажімо, сам характер тої музики часто бував набагато глибшим, ніж просто заголовки тих пісень.

Ведучий: Дякуємо, отче. А тепер, мабуть, найтрепетніше питання. Всесвітліший отче ректоре, хто і за яких обставин уділяв вам таїнство Священства? Яким було ваше підпільне служіння? Та й загалом розкажіть про ваші перші кроки у священстві.

О. Мирон Бендик: Ну, прекрасне було висвячування. Знову ж таки влади́ка Филімон на приватному помешканні у Львівському Сихові. Там жив тоді ще отець, а тепер уже влади́ка Степан Меньок. Його квартира була своєрідна явкова й одночасно церковна. Там за часів підпілля відбувалися свого роду «акції» з висвячення. Саме в цьому помешканні, спершу на диякона, а потім на священника, мене висвятив влади́ка Филімон.

Далі уже почалося моє служіння в Дрогобичі, котре було мотивовано власне тим, що на той час (це було 1987-го року) була Радянська система і ніхто навіть не підозрював, що за пару років наша Церква взагалі буде зовсім по-іншому жити. Тому я теж не належав до якихось пророків. Я вважав, що у місті Дрогобичі на той час уже лишалося декілька священників старшого покоління і виринали об'єктивне питання: «Що буде коли вони відійдуть?». Ми ж усі невічні. Що тоді робити? Бо ж люди є люди, мають потребу... Це була одна з головних причин, яка мотивувала мене, одружившись і тоді вже висвятившись, вибрати саме Дрогобич, як місто, котре б мало бути своєрідним осідком для священничої діяльності. І справді, тоді той старший отець Степан Яворський, який координував всілякі праці, дав мені доручення служити в чотирьох містах: в Дрогобичі, Стебнику, Трускавці та Бориславі, а також в навколишніх селах Дрогобича, що я і робив аж до виходу з підпілля.

Ведучий: Отче Мироне, чи, отче Петре? Мало кому відомо, що у свідоцтві про народження, якщо я не помиляюся, у вас було інше ім'я. Поділіться, будь ласка, чому ви вирішили змінити своє ім'я і чому саме таке?

О. Мирон Бендик: Я сам нічого не вирішував. Я жертва радянської системи. Яким способом? Тато і мама мали різні бачення на те, яке ім'я мені потрібно носити. Ну, так буває. Колись у вас будуть свої сім'ї, може ви з тим зустрінетесь. Тато вважав, що мені підходить Петро, а мама – Мирон. І коли, отой «дядзьо», що я про нього розказував, прийшов мене хрестити, то спитав: «Яким ім'ям ви хочете назвати дитину?». Тоді вони зробили, як і всі порядні греко-католики, компроміс, тобто золоту середину, а саме Мирон-Петро. Це так при Хрещені було.

Але чому я кажу, що з тим іменем я теж жертва радянської системи? Бо коли пішли в цей «ЗАГС» чи як там воно тоді називалося «домоуправа», якимось так було, де вже держава реєструвала народження, і коли запитали ім'я, то мої батьки кажуть, що то буде Мирон-Петро. Ті працівники кажуть, що ми не можемо так називати. А чого не можете? – «Бо це нагадує капіталізм, західну Європу, католицизм (на заході буває так, що носять по кілька імен), а ми – інші, і тому ми маємо таку негласну інструкцію: має бути тільки одне ім'я; таких впливів іноземних ми не допускаємо; вибирайте якесь одне». Тоді, значить, записали Петро. У всіх документах так було.

Чому кажу, що я є жертвою радянської системи, бо сам собі не вибирав імені, а мав два. Просто мене укоротили, бо я в радянському стандарті не міг з двома іменами бути. Тому залишилося ім'я Петро, вже офіційно. Вдома мене всі називали не Петром, звичайно, а в школах, там де навчався, я був Петром. Кінець кінцем, я не вважав, що то у мене якась шизофренія, а це просто в радянській системі був такий «дебілізм», але я зжився якимось. До цього часу живу і не бідкаюсь з приводу двох імен.

Ведучий: Отче Мироне, як ви особисто пережили й зі своєї перспективи бачили подію воскресіння мовчазної Церкви з підпілля? Зокрема, цікаво, як в Дрогобичі відбувався вихід Української Греко-Католицької Церкви з підпілля?

О. Мирон Бендик: Ну, то не було так пафосно: воскресіння, вихід з гробу... Це так ті, що

захотіли для історії щось про це писати, старалися дуже це емоційно розфарбувати. Як малим дітям дають чорно-білу розмальовку, а вони вже там олівчиками стараються барви надати. Так що, оце все, що було, - це було досить просто.

Ну, як просто, треба було пройти певний психологічний злам, оскільки, коли вже служиш в підпіллі, ти маєш певний спосіб розуміння свого служіння. Отже, в хаті, при невеликій кількості людей, в дуже скромних обставинах... А вихід з підпілля для мене означав те, що я маю «вийти з хати», як тепер люблять говорити: «вийти із зони свого комфорту»; опинитися в великих людських середовищах, зібраннях людей, пройти по церкві, де я ніколи не ходив як священник. Пройтись з кадилом, з кадильницею. Зараз все виглядає елементарно, а тоді, коли ти вже маєш понад 30 років і ти вже священник, для тебе те все якесь таке, як інша планета, на яку треба ступати, бо вже нема куди відступати. В цьому були такі найбільші складнощі.

Чому я так кажу, бо хоч знаю, що в житті Бог тим всім керує, але звідки ті люди стали прибувати я не маю поняття. Люди стали шукати священника, не давали спати по ночах, бо треба було... Ми, працюючи в храмі св. Трійці, в часі посту могли повінчати до 300 (трьохсот) пар за 40 днів. Через всі ті «заборгованості» радянські, коли люди мали страх перед системою, жили як сім'я, але шлюб не брали, бо боялися. Оскільки були на високих посадах переживали, що треба буде пожертвувати роботою і тому так то було.

Старалися про всяк випадок шлюбу не брати, а тепер цей весь штучний бар'єр розвалився, тобто відкрилося вікно можливостей. Люди стали приходити, а особливо в часі посту. Знаєте, коли хочуть сповідатися, але ще не вінчані, то виникала проблема, що треба спершу повінчатися. Ну, і тоді, ми мали чималу чергу... Ну, поррахуємо, плюс-мінус 300 пар за 40 днів це кожен день до 10-ти пар. Їм всім потрібно було дати шлюб.

От можете собі уявити, що це значить «вихід з підпілля». Для когось така пафосна подія, а в умовах, коли тих священників, як кіт наплакав, а людей хмара, то це означало, що людині буде скоро «щаслива смерть». Це значить те, що через обставини вона фізично не дасть собі з тим ради.

Для інстинкту самозбереження, щоб знов не говорити пафосно, ми стали думати, де взяти священників, бо розуміли, що їх нам нізвідки не зішлють, не пришлють, не скинуть, а їх треба звідкись брати. Тоді уже всі подальші дії, аж по сьогоднішню, є наслідком того першого кроку. Для збереження не тільки себе там приватно, тут не було шкода, але то не добре було їздити туди правити в день по п'ять Служб Божих і до місяця вже бути на «тім світі»; потім тобі ікону напишуть, будуть розказувати діточкам якісь зворушливі історії... Ти розумів після того місяця, що як тебе не стане, хто там буде далі це продовжувати? Ну, може, воно так трепетно так би сказати, з перспективи років виглядає дійсно Божим чудом, але на щодень воно означало колосальний обсяг роботи; психічні навантаження; фізичні; часом дуже коротенький сон вночі. Ми як мали сповідь у Великому пості, то сповідали до першої ночі. Бувало таке, що по 12-й годині починали підходити студенти (вони вже там "понавчалися", походили по дискотеках, і вже йшли з того всього сповідатися). Ну, а ми вже так казали, що після 12:00 чергу просимо не займати, бо розуміли, що то інакше буде до ранку. А зранку вже черга починалася десь так з 5:30. Ще храм св. Трійці був закритий, а ми вже там приходили шоста/по шостій. Служба Божа була там на 7:30 чи 8:00, вже зараз не пригадаю. Ну, і знов сповідь до першої години дня, і тоді вже о 13:00 знов просили людей не займати чергу, бо треба було піти якийсь обід з'їсти, бо о 18:00 сповідь продовжувалась. Така, знаєте, система, котра знищує людину.

Я дуже здивований, як ми взагалі тоді вижили. Але це знову ще одне Боже чудо. Як можна було при такій маленькій кількості початково священників всю ту колосальну хвилю людей прийняти, послужити їм, висповідати, повінчати й не вмерти. Це ще один приклад того, що то Господь Бог керує. Тому мені 70 років. Я не знаю чи буду жити до 100 (ста) років, а, може, вмру завтра... Мені якось то не є так важливо. Думаю, Господь Бог, коли мені вибере той момент, Він зробить наймудріше. Чому маю цим перейматися? Хай Господа Бога «голова через це болить», коли мені вмирати. То не до мене належить. Оце таке, що я хотів би сказати про вихід з підпілля.

Ведучий: Тепер, напевно, нам більш зрозуміла причина заснування чи радше відновлення нашої Дрогобицької семінарії, але, зрештою, які були перші кроки на реалізацію цього задуму? З чого взагалі все почалося і які труднощі виникали в самому процесі?

О. Мирон Бендик: Вже було багато молодих людей і не тільки молодих, середнього віку, а навіть старшого. Вони, як я бачив, мали своє покликання, бо настирливо просилися, щоб їх прийняти на студії. Ну, а ми ж не були якісь такі імениті чи прославлені, чи дипломовані. Ми теж були підпільні. І що можна дати тим людям? А там приходили люди з колосальними освітами, які хотіли послужити Церкві й народу; зверталися, щодо того ми не могли відмовляти їм. Тому на перших порах те, що ввійшло в історію під назвою Дрогобицька духовна семінарія, в міру напливу людей, вже мало під 200 осіб. Отака вона була та перша фаза.

Згодом, я був щасливий, що могли з них 170 осіб передати до Львова, вже до семінарії. Хіба що залишили 30 осіб, «групу смерті» так би мовити, які були вже жонаті, наприклад, трошки старші; які мали свої освіти, були вже дозрілі, тобто з ними була інша історія. Оскільки не треба було так ходити, виховувати чи переконувати їх. Вони самі хотіли. Це був дуже благословенний час, з того все й починалося. І ми, коли випустили, пригадую, 35 осіб, з того нульового чи як його назвати етапу, закрилися.

І я заспокоївся. Думаю, ну все, там вже серйозні заклади відкриваються, почали приїздити американці, бразилійці і з Риму. Це дуже добре, кажу чисто по-людськи. Етап, думаю, закінчився, вже не треба буде до того вертатися, закриваємо це все діло; священників трохи є, ми вже віджили, бо є ким послужитися і все таке. І так я по-своєму мислив, що на тому завершиться, але не так сталося, як гадалося. Ми мали Владика Юліана (всі його тут знають, такий місцевий видатний чоловік, але дуже скромний). Він мав не раз такі ідеї, що ми не розуміли, що з тим робити, не знали, як на то реагувати. Владика говорив: «Синцю» (традиційна форма звертання). Ніяка там не «отче», як то ти казав, «мітрат» чи «митрофорний». Може й не вимовляв він навіть тих слів всує, але «синцю» - то було те, що треба. «Ну, давай відкриємо тут семінарію». Як відкриємо, Владико? Передали до Львова, там вже митрополит Мирослав-Іван Любачівський потім вернувся з Риму, все файно. Вже набирає вигляд нормальної Церкви. Це ж була екстраординарна семінарія. Ні, ні, то б здалося так на місці то все.

Я почав відраджувати всіляко то, а пояснював це тим, що вже трохи на своїй шкірі спробувавши ту «нульову», з тими всіма побутовими, фінансовими, кадровими проблемами зі всіма труднощами на початках. Вони були дуже специфічні. Первозваному апостолові Андрею, напевно, було найважче, бо він не знав на кого рівнятися, з ким порадитися. Оскільки був першим, то вже до нього ходили на поради. Й тому воно так було.

Хоч владика був такий чоловік м'який, але до певних справ вже вмів так підійти, так поласкатися. Як ти йому відмовиш? Ну, просто незручно. І тому от почалося це, уже у

формі Дрогобицької духовної семінарії, яка спершу взагалі була організована як богословський факультет Катехитичного інституту. Бо я так собі уявляв, що ми будемо працювати з дорослими мирянами, а не з дітваками. Що будемо з ними робити? Хай ростуть, хай їх беруть до Львова, до Франківська десь туди, вихователі нехай їх там виховують. А то люди, які уже знають що хочеться. «Так, синцю, так треба»... Ну і тоді уже почалося. Етап, який досі тягнеться і який, я вважаю, теж Богом благословенний. Навіть те, що ми з вами тут сидимо, подякуйте владиці Юліану. А мені нема, за що дякувати, бо, правду кажучи, коли спробував, що таке семінарія і вся та реальність, яку треба розкручувати, не дуже хотів це ще раз перейти на своїй шкірі. Але «синцю», це владика, як татунцьо, а я перед таким слабкий. Мав «дзядзя» ще з дитинства, а тепер татунця, я пас.. Тому так вийшло, що почалася вже серйозна стадія, котра триває аж до тепер.

Ведучий: Отче Мироне, як і де ви здобули свій науковий ступінь?

О. Мирон Бендик: Це було у Любліні, в Католицькому університеті, 2001 року. Тему обирав я. В мене був дуже хороший керівник цього докторату. Він сам, звичайно, етнічний поляк, але дуже цікаву теорію мені пропонував: «Ми, поляки, багато в чому винні українцям», тобто певні такі історичні борги. І тому говорив, що хоче мені допомогти, щоби Україна швидше стала на ноги. Це був такий момент, що надихає при написанні докторату. А докторська праця була присвячена, власне, трьом владикам, які вели нашу Церкву у ХХ столітті: Митрополиту Андрею, патріархові Йосифу та Мирослав-Івану Любачівському. Були такі три головні блоки, присвячені їм. Ця праця допомогла мені в багато чому, бо я «перелопатив», можна сказати, всього Шептицького, тобто те, що можна було на початок ХХІ століття знайти. Щодо Йосифа Сліпого, то коли я був у Римі, то випала нагода побувати в його бібліотеці. І там вже його 18 томів були мною перечитані. Ну, а щодо Любачівського, то лише деякі базові послання. Мені було цікаво. Я з того потім міг робити якісь свої висновки. В докторській праці такі попередні висновки теж можна було зробити. Тому це не було просто факт, для галочки, бо треба доктором стати, але мене та медична перспектива не дуже аж так захоплювала. А от розібратися глибше це так.

У 2001 році, якраз у Любліні, відбувся захист. Я ще тоді привіз через кордон новітню українську горілку «Гетьман», бо після того є звичай погостити. А поляки, знаєте, дуже добре розбираються в певних питаннях. Кажуть: «Слухай, там в Україні вийшла "супергорілка", а ми б хотіли, при нагоді, якимось скуштувати». Нема проблем. Але проблема була. Потрібно було те все перевезти через кордон. Коли вже їхали, я взяв до автомобіля ще двох шоферів, бо так мав право тільки дві взяти, а так можна було взяти шість. Ми перевезли то все, шофери вернулися, а я повіз це далі. Воно має мале відношення до самої справи, але це така цікава сторона життя. Але не йшлося про те, що поляки там пропадали за тим, а просто слідували за подіями в економіці. Те, що їх цікавило в Україні вони старалися матеріалізувати. Сумно, що тоді Україну в'язали з горілкою «Гетьман». Україна це щось більше ніж це, але й це вже була ознака того, що вони вже щось поважали й просто хотіли спробувати, бо знали що воно має «добре ім'я». Ведучий: Поділіться, будь ласка, отче, своєю співпрацею з іншими закладами в Україні. Адже, наскільки нам відомо, отець читав лекції не лише в Дрогобичі, а також у Львові й навіть у Харкові. Розкажіть про цей момент детальніше.

О. Мирон Бендик: Це знову ж не був мій вибір, але були запити, з боку тих, хто, наприклад, починав якісь цікаві ініціативи або в нашій церкві, або ширше кажучи в

Київській Церкві (тобто і серед православних церков).

Перша справа, яка мене витягнула за межі Дрогобича, це, безперечно, була ініціатива з відкриття Богословської академії. Їм потрібно було трошки докторів. А оскільки це академія, то не може вона мати там «простих смертних». Тому тут те, що зветься «доктор», втрачало суто медичне пов'язання, а набирало такого престижу.

Співпрацюючи тоді ще з академією, а потім Католицьким університетом у Львові, я погодився приїздити до них. Вони мали кадровий голод, бо це ще було на початках. Значить, треба було рятувати одні одних.

А потім така ж сама історія виникла з Харковом. Львівський Католицький університет хотів якось посприяти їм у розвитку, а тому мене знову попросили про допомогу, а я легкий на підйом. Їздив плюс-мінус 20 років до Харкова. Щороку по три рази, там були три сесії. Таким чином це другий заклад, крім Дрогобицької семінарії, де за межами Дрогобича я намагався викладати. Дуже такий цікавий досвід, безперечно. Східна Україна, це 40 км від російського кордону (зараз це місто обстрілюється дуже, бо то, як звідси до Самбора. Будь-яка ракета летить, її дуже важко перехопити. Правду кажучи, в той час щось інше було проблемою. І тому ми старалися щоби та колегія патріарха Мстислава Української Автокефальної Православної Церкви трошки піднялися у своєму значенні.

Ще був заклад отців-редемптористів, які там мають свою семінарію, у Львові, де є їхній базовий монастир. І я туди теж доїжджав, допомагав в певних предметах, які вони хотіли, щоб їм викласти.

Знову ж таки, чому я вважаю, що Господь Бог керує? Бо, як я розказував про Дрогобицьку семінарію, я не дуже рвався, щоб вона була. Бо цей перший досвід був цілком достатній, щоб на тому «поставити жирну крапку», але Бог хотів інакше. Тому це був шанс як із Дрогобичем, так і з тими іншими закладами, де просто треба було поїхати, не можна було не поїхати. Життя вже навчило, що ті всі Божі справи потрібно приймати з великою дозою гумору, з веселістю. Тоді все буде добре. Як людина належить до тих, хто, як каже одна з молитов: «стеняще і плачуще на сею доле слез» (тобто ті, що ходять, стогнуть, плачуть на цій долині сліз), то де би їх не помістив, вони будуть там стогнати й плакати.

Тому, власне, це теж надзвичайно цікавий досвід і хмара знайомих-друзів. Я б їх ніколи не мав, коли б не така нагода. В тому числі й серед православних людей. Вони раптом виявили, ви розумієте: «Що нас ділить?». Коли я там був, то не мав такого враження, що приїхав до чужих, а вони не мали враження, що приїхав хтось чужий чи якийсь «войовничий уніат», котрий їх там буде наvertати (не знати до чого). «Римський агент» чи «агент Ватикану» - мене так ще колись називали у Львові, в цей безбожний період. Але такий досвід був.

Ведучий: Отче, Ви попередньо згадували, що писали працю присвячену очільникам нашої Церкви, зокрема, з якими патріархами були знайомі особисто і які цікаві історії вас із ними пов'язують?

О. Мирон Бендик: Ну, особисто, звичайно, з двома останніми. Це збіглося з певними спільними справами, які ми робили.

Патріарх Любомир був така «людина-глиба», надзвичайно цікава. Зробив з нас таку групу радників. То називалося словом «ядро» (шукали якоїсь назви). А він так цікаво повизбирував, знаєте. Взяв одного мирянина - академіка Голубця, пана Мирослава Мариновича. А вже з діаспори взяв тепер уже владику Бориса Гудзяка. Мене так, для

коктейлю, для різноманітності, для «різнокомпонентності» було взято. І коли він хотів приймати якісь рішення, то завжди хотів і любив радитися. Тому й скликав нас, плюс-мінус, раз на місяць. Ми з'їжджалися, і він нам представляв певні важливіші справи. Тоді уважно слухав, що хто скаже. Кожен говорив, що вмів: хто що там би порадив. А він мав такий синтезуючий розум. То все збирав. Нам нічого не говорив, що з тим зробіть. А потім приймав рішення. Ми бачили, що там якоюсь мірою були враховані різні думки. З тої причини нас і скликалося, бо розумів, що в нас різні погляди, але в сумі все так єднав. І це мене в ньому завжди захоплювало.

Йому дісталася спадщина: ви уявіть, священник з підпілля - такий як я – це раз; священники з православ'я, тобто ті, що на початку 90-х прийшли до нашої Церкви - це два; священники з діаспори - це три; й четверта група - вже нове покоління з України, тобто ті, хто був навчений діаспорними. Як то ви будете плавати? Як греки мають міф про «Скіллу і Харібду», де потрібно було тому мандрівнику проплисти між двома пащами. А тут – чотири пащі. В кожного свій інтерес. І це треба мати надзвичайно тонке відчуття того, як то проплисти. Між тими різними. Як колись казали про першого президента України, треба було «пройти між крапельками дощу і залишитися сухим». А в блаженнішого Любомира це чудово виходило. І ще був п'ятий чинник, це місто Рим (не як місто, радше - як один з центрів християнства). Там ще були свої якісь очікування, потреби чи побажання. Як цей п'ятий чинник врахувати? Він чудово це робив, можна сказати геніально.

А цей блаженніший, теперішній Святослав - мав з ним можливість спільно працювати над Катехизмом УГКЦ. В одній групі, яку ми жартуючи називали «групою смерті». Тому що то теж була така «зібрана солянка», бо здавалося, що в нас ніколи нічого не вийде. Я з блаженнішим теперішнім були з України, але був ще отець з Хорватії, сестра з Бразилії й один мирянин з Америки. Уявіть собі глобальність нашої Церкви. Зібрана під один дах, має написати один катехизм. В кожного своя освіта, своя ментальність. І чому це звалася «група смерті», бо так виглядало, що об'єктивно нічого не вийде. Ну, як зійдуться такі різні люди в чомусь одному? Але зійшлися, написали. І відтоді ми з блаженнішим Святославом маємо такі контакти. Але оце спільне минуле - воно теж показало Святослава як такого, по-світськи кажучи, високопрофесійного і водночас дуже побожного чоловіка. Він вже тоді відрізнявся ерудицією, знав кілька мов, як то йому притаманно. Зумів стати владикою в Аргентині... Де Україна, а де Аргентина та? А цей чоловік давав собі раду. При нагоді там же ж з теперішнім папою познайомився, що теж дало йому певні плюси в теперішньому житті. Такі були контакти, ділові.

Ведучий: Дуже часто отець Мирон любить, так жартуючи, розсилати братів на різні місії: кого в Китай, кого в Японію, кого в Арабські Емірати, а комусь щастить навіть летіти на Марс. Часом студентам може здатися, ну, що отець там розуміється в місійності? Адже, скоріш за все, він на місійних теренах і не був. Проте, цьогоріч ми з братом Володимиром Паньківим, студентом IV курсу, який зараз знаходиться по ту сторону камери, їздили до нашого випускника отця Петра Маковецького, в місто Южне, де він власне душпастирює. Ми згодом дізналися, що адміністратором цієї парафії Петра і Павла є ваш давній приятель, а саме отець Василь Колодчин, який поділився з нами цікавою інформацією-фактом про вас. Стосовно того, що на початку, так званих лихих 90-х, ви приїжджали власне в ту місцевість і допомагали нашим священникам в різній душпастирській діяльності, зокрема, це відбувалося на великі свята. Для нас, отче, цікаво чим цей досвід був корисним для вас? І що ви для себе взагалі відкрили буди там,

евангелізуючи й проповідуючи серед наших українців?

О. Мирон Бендик: Ну, це досвід, який прямо пов'язується з цим питанням про працю у Харкові. Можна Харківщину чи ще Слобідську Україну, якоюсь мірою, назвати місійними теренами, бо там була ґрунтовно дехристиянізована місцева людність або росіяни, котрі були завезені на ті місця, де українців заморили голодом (в 30-ті роки). Така, на жаль, етнічна чи міжетнічна ситуація. Тому такий досвід понад 20-ти років регулярних наїздів у східну Україну, далеко вглиб. Це найбільш цінний досвід. Інші, так би мовити, вже долучаються до цього основного. Саме тому, вже не з чужих уст, знаю про східну Україну, бо я там став майже свій, місцевий. Чому так говорю? Бо вже під кінець вони не відрізняли того, що я взагалі то з якоїсь іншої Церкви. Для мене вони були як свої в Харкові.

В Одесі, в Южному (це 40 км від Одеси)... Так складалося, що влітку ми з сім'єю туди їздили на море, але там була греко-католицька церква. А як я міг не піти в неділю на богослужіння, не взяти участь в Службі Божій, яка там відправлялась? З тої причини ми мали контакти з тою місцевою громадою.

Місцеві парафіяни й парафіянки, молоді люди, залучалися там, як катехити та катехитки. Ми вели по цілій Україні ті катехитичні курси. Від Львова й аж до Києва (в Києві це було декілька разів). Таким чином ми з ними познайомились на тих курсах, а потім вони запрошували мене до себе приїхати. Відбувалася така циркуляція. Ще від деяких осіб з тодішнього Дніпропетровська, а тепер місто Дніпро, я отримував запрошення з відділу культури для того, щоб прочитати цикл лекцій (таких релігійно-пізнавальних) в Державному Університеті. Я ще також туди виїжджав разом з хором (дрогобицьким), який їздив туди й давав гастролі українських колядок. Ми робили такі збірні концерти. Вони щось заспівали, а я щось говорив. Такі культурні програми для Дніпровщини. Це ті східні райони України, де доводилось бувати частіше.

Ми, як викладачі семінарії, за роки, поки тут живемо, викладаємо, об'їхали, під час літніх канікул, майже всю Україну. Кожного літа вирушали в якийсь інший регіон, щоби пізнати Україну якби з середини неї самої. І теж були не раз релігійні контакти чи міжрелігійні, чи міжконфесійні. Тому, можна сказати, що цей досвід був внутрішньоукраїнським.

А те, що ми кажемо про Китай та інші країни, то воно звучить як жарт. Але повірте мені, щоби уявити собі нашого священника в Південній Африці - ну, це виглядало взагалі не сумісно з самою ідеєю УГКЦ. Що він там мав би робити? Що він там згубив? Але ми знаємо, що там є наша діаспора, там є наші робітники, а тому місійний принцип полягає в тому, що Церква має бути всюди, де є її вірні. Вона так цікаво поширюється... Не так класично, що спершу приїжджає духовенство, і тоді уже миряни збираються, а навпаки - тобто їдуть миряни, а тоді приїжджає духовенство. Так було в Америці, в Канаді (спершу поїхали заробітчани, а тоді вже Шептицький старався когось вмовити туди поїхати. Так і як я зараз вас, так він колись їх, наших галицьких священників, намовляв. Вони були такі «домашні». Навіть казали, що то велика Україна - то не зовсім наша територія. Що ми там? Як ми там поїдемо? Тобто були такі регіональні ментальності. А зараз тут уже не йдеться про місійність. Питання, щоби ми були Церквою XXI століття. Уявіть собі, що Греко-Католицька Церква і, відповідно, наші парафії - це і Бразилія, це і тепер Японія. Бо там є українці. Я вам, здається, розхвалював Японію. Не тому, щоби конче вас туди завербувати, але щоби ви уявили пастирську ситуацію: там знаходяться українці, в дуже добром матеріальному становищі, але духовно - бідні, бо це буддистська країна. Українці там зовсім недавно з'явилися. Їх туди запросили, оскільки вони хорощі

ІТ-працівники, їм платять дуже добрі гроші (за їхній розум). Тобто мають високий престиж, але їм треба священника. Вони просять, а я маю мовчати? Я мрійник? Це реальні речі. Вони вам забезпечать суші (чи що ми таке японське тепер їмо?). І на Nissan-і будете їздити... Що там ще таке японське є, будете мати. Але поїдьте, будьте ласкаві. Їм потрібно почути: «В мирі Господу помолімся» і т.д. Це молоді люди, не якісь там старші, що поїхали туди без грошей. А це люди, котрі поїхали туди, бо там кращі умови й заробітки. Але вони не були дуже церковним, бо як молодше покоління тут, знаєте, ті перехідні часи... Різне з ними було, а тепер їх потягнуло до Церкви. Це природно. Гріш нам буде ціна, як ми скажемо: «Ні! Я буду тут, в Галичині, бо то вдома». Де наші люди - там наш дім.

Оце така місійна ідея. Вона не наївна. В іншому випадку Церква не буде розвиватися. Може, ми про це з вами говоримо, а знайдеться якась душа християнська, котра полюбить Японію (як «другу Україну») і, може, ця розмова стане поштовхом для такої людини. Це така моя надія. Але знаю, що Бог краще знає, як то забезпечити. Моя справа хіба не заважати Господу Богу, а де можна - там трошки підштовхувати. Тому й до вас так часом говорю. Якби був вашого віку і чув таке б від якогось старшого священника, то думав би, що, може, то літа в нього беруть своє, такий трошки випав з реальності. Ні, це якраз найглибша реальність Церкви, яка тоді дійсно є собою, коли вона росте. Якби ви не росли, то не були б в семінарії, а десь пішки попід столом досі ходили, але ж вирости й теж не будете тут вічно... Ну де підете? Як ми кажемо: за 50 км від міста, при трасі, та, на 50 номерів... А в такому випадку ви - легіні, як кажуть гуцули. Майте більший запит і вищу самооцінку. Давайте на Хоккайдо, на такий острів (регіон в Японії). Південна Африка – прекрасно! Браття, клімат – як в Україні. Чому б ні?

Брат на мене так дивиться вичікувально, я розумію той погляд, бо він – такий ще дуже галицький. Я б сам, може, якби Бог не кинув мене в мандри по світі, як Григорія Сковороду (філософа), то я б теж може так мислив: бути в будиночку, як та кімнатна киця, муркаєш собі й сидиш, так тепло, сухо і затишно... Ну, знаєте, Церква – це не зовсім тепло, сухо і затишно, але це є надзвичайно, як ти, брате, говорив: «Трепетно», - а воно так і є.

Ведучий: Дякуємо, отче, і таке питання. От, починаючи з 2019 року, усім людством прокотилася хвиля вірусного захворювання covid-19, пам'ятаємо, що ця недуга не оминула і Вас, на жаль. До того ж всього, Ви пережили нелегку форму захворювання. Проте зараз Ви й надалі такі жваві й енергійні. Розкажіть, як Ви особисто пережили цей нелегкий період? Як Ви знайшли сили для реабілітації?

О. Мирон Бендик: Дуже просто. Нема в житті складних речей. Це те саме, що збоку казати: «Йой, там таке...». Нічого особливого.

Я вже був в тому стані привезений, як в останню подорож. А я тоді був у Стебнику. А то такий «передбанник цвинтаря». Там щось таке сталося, коли був covid-19, що того, хто туди попадав, вивозили ногами вперед. Тобто вже так важко чекати на покращення стану пацієнта, що аж потрібно його «відправити». І я тоді був саме на тій стадії... Дай Боже здоров'ячко нашому владичі Ярославу. Він не хотів годитись, що я так просто вас залишаю, а тому постарався, щоби мене забрали до Львова. Ну, мене як везли, то вже не знали, чи довезуть. Приїхали вже на місце, заміряли тиск... Щось з кров'яним тиском була проблема; він має бути 90 з чимось, а в мене було 70. В Тургенева є така повість «Живий труп»... Це така метафорична назва, але я вже буквально був таким. І тоді мене почали реанімувати. Це мало що давало, але свою справу вони робили. Я ж так думав,

що, напевно, треба буде вмирати, але донька мала виходити заміж... Якби я вмер, то вона мусила б на рік відкласти це діло, а це недобре. Була думка: «Та ну, та не смій вмирати, бо підставиш доньку, таке зробиш запаadlo...». Тому якимось так.

Знаєте, це був цікавий момент. Уже так майже людина, яка наближається до смерті... От ця близькість відчувається як щось, не кажу позитивно, але щось, ну, як би сказати нормально, в порядку речей, що ти розумієш, що помалу вмираєш, але щоб була якась паніка чи що... Боятися смерті ті, що від неї далі стоять, їх гнітить невідомість, що то там має бути, а коли ти вже на порозі вже майже, то це змінює твоє ставлення... Але така дуже дивна думка: «Слухай, та не роби таке, то тобі не пасує», - вона якимось змобілізувала. І заради того, щоби не засмучувати доньку, не кажу, що то завдяки тільки цьому. Напевно, то теж був Божий промисел, але отак з того вийшов. Потім всі дуже дивувалися, що я взагалі звідти вийшов.

Але то є Божі справи... Скільки треба, стільки ми будемо жити. Не переживайте. Це дуже добрий досвід. Бачиш, як зараз прекрасно?

А з ногою це було ще краще, бо маю там кусочок якоїсь титанової стійки, тобто я тепер «Титан», а не просто собі отець Мирон. Тому всяка справа, яка відбувається, має своє місце і роль в загальному життєвому шляху. Якщо до цього підходити позитивно, то буде дуже добре.

Ведучий: Дякуємо за щирість.

О. Мирон Бендик: Covid-19 був дуже гарне пережиття, а не трагедія. Я маю іншу оцінку стосовно цього. Хто мав вмерти, той вмер. Кому Бог інакше бачив. А хто змобілізував той Божий напрям, то живе, навіть ще краще чується, ніж до того.

Ведучий: Навіть так?

О. Мирон Бендик: Так, не рекомендую нікому переходити через таке, щоб краще чулися, бо є інші шляхи, щоб почуватися краще, але сказати, що це було щось фатальне, то ніколи не скажу цього.

Ведучий: Дякуємо вам за Ваше бачення. Цього року в нашій семінарії, так званій «другій», тобто тій, що була створена у 1996 році під назвою Богословський факультет єпархіального катехитичного інституту виповнюється, якщо не помиляюся, 28 років. Чи вдалося вам втілити ті ідеї які ви закладали на початку? Чи деякі, наприклад, пройшли вже певну свою еволюцію?

О. Мирон Бендик: Ну, думаю, що вдалося. Ідея була така, при її створенні, що це буде семінарія, яка буде збудована на, як тоді в 90-ті роки говорили, на християнському Сході. Це була гарна ідея. Ми, тобто я і ті люди, котрі теж за ці справи переживали, в Римі, в Папському східному інституті, опрацьовували цю ідею. Далі виробилося спільне бачення. То така римсько-українська первісна модель. І потім вже це втілювали. Ще кілька разів їздили, звіряли, чи все йде добре. Це теж дуже цікава історія. Не буду вдаватися в деталі, бо це тема окремої бесіди. І вже після того почали це втілювати у своїй основі. Я вважаю, що це вдалося зробити.

Насамперед мене більше обходить не стільки наповнення тематичне тієї програми, бо це формальні справи. Але мені йдеться про створення християнського Сходу у відносинах. Ми тут не раз говоримо з вами на парах про те, що базова є особа. В тому баченні людини на християнському Сході... А тоді уже ті всі природні прояви особи. Особа - це значить «свобода», це означає спілкування, обмін, вибір... І, власне, така невимушеність у відносинах є найкращою формою, бо це найглибша форма втілення цієї ідеї. Не семінарія, в тому класичному виді... Бо це було післятридентське явище, з залізною

дисципліною... Бо єзуїти, які це засновували, від Ігнатія Лойоли, засновника ордену (він був полковником чи щось таке, отримав рану на війні, а потім все життя кульгав), перебрали такі жовнірські підходи. Ну, але він по тому принципу збудував єзуїтів - військова залізна дисципліна (тобто на все знайдуть, як зреагувати). Тому то та класична семінарія була такою схоластичною. Навчання, все під великим контролем... В цьому відношенні, думаю, що нам вдалося дещо інше зробити.

Ведучий: Дякуємо за вашу відповідь. Сьогодні чимало українців переживає таку певну дезорієнтованість, зневірюється, дорікає Богові. Що Ви могли б сказати сьогоднішньому українцеві, щоб його підбадьорити, підтримати?

О. Мирон Бендик: Що зроблю, як він не довіряє Богові? Що я йому пораджу? Це його проблема. Перша справа. Але звідси виникає й друга справа, така: він цілком вільна людина, щоб поміняти свої підходи. І до Господа Бога Він не мусить так ставитись. Якщо ти вільна людина, ти зараз в такому стані, але ти в ньому не мусиш бути. А він чому страждає? Бо нав'язав те, що всі так мусять зараз ходити - з опущеними носами, бо такі часи й т.д. Коли ви зустрінете такого чоловіка, то в будь-якому часі він скаже, що це «особливо тяжкі часи»... Це в нього тут «особливий баласт в голові». І тому йому важко. А християнство - це визволення через свободу. Тобто, ти можеш, ти не мусиш нічого і нікому. Ти вільно ходиш до церкви, ти вільно довіряєш Богові... Ніхто тебе не силує. Не хочеш - значить все. Але тоді не нарікай на Бога, що Він винен, а подивись на себе й усвідом, що ти йому не довіряєш. Бог тобі довіряє, наприклад, цікаві якісь в житті сторінки пройти разом з Ним, бо то, що ми говорили тут про моє життя, це - приклад того. Я б не робив багатьох речей у своєму житті, якби не Господь Бог. Сидів би десь там, як ми кажемо, в Галичині, але тоді прожив би дуже нудне, ба навіть сіре, одноманітне життя. Але Бог каже: «Давай шуруй в армію, давай тепер будеш вчитися серед естонців...». Я вивчив мову, спілкувався з ними... Сказав, що я їм вдячний, але їду додому, а вони кажуть: «Точно видно, що ти не "русский", бо "русский", куди не приїде, то там вже його "исконние" землі». Вони розуміли чого я приїхав.. Не тому, що я дуже хотів туди їхати. Бо я там опинився, Бог так хотів. Але кажу: як мені бути? Я ж українець. «Та ти вже мову знаєш, то все тут розумієш...». Ну добре, кажу, але ж це, що я знаю, не означає те, що я тут маю бути. Стараюся пізнати, як ті люди, з чим живуть, але залишаюся собою. Хоч там не було звичаю відпускати, але вони відповіли: «Добре, ми тебе відпустимо, зробимо виняток, бо розуміємо, що ти любиш Україну». Кажучи російською мовою: «Ты не сволочь». А «сволочь» - то той, що волочиться. Звідки це російське слово? Ну, бо куди не приїде, там вже йому "родіна". Тобто не в тому сенсі, що має намір пізнати місцевих людей. А він хоче свої порядки там нав'язати. Зараз Путін пробує нам зробити тут "родіну Русь", такою, як він її бачить.

Ведучий: Водночас з кожним роком щораз більше можна почути нарікань у сторону молоді від старшого покоління. Дехто звинувачує нас, що ми уже не такі хороші, як були вони... І для нас цікава Ваша думка. Чи Ви з тим погоджуєтесь? Що Ви хотіли б нагадати, сказати сьогоденному юнацтву?

О. Мирон Бендик: По-перше, це - прекрасні люди, а по-друге, набагато кращі за нас. Це є гординя старшого покоління... І ви вважайте, як виростете, станете старшим поколінням, на ту спокусу вікову не піддавайтесь. Бо це вже починається старечий маразм. Що там в основі? Ми були кращі. А це гординя. Скоро буде Неділя про митаря і фарисея. Фарисей того митаря взагалі перший раз бачить, але вже знає, що я не такий, як той митар. Отут собака зарита.

І тому я гадаю, що ви від нас набагато кращі. Вам більше пощастило, навіть з Батьківщиною, яка у вас уже своя. Ми мали окуповану. Вам пощастило з тим, що ви не маєте робити якісь сторонні речі, які не хочете робити, а ми мусили. Були ці всі «ідеологічні діла». Ти все одно мусив якогось вар'ята грати, бо інакше та система тебе б нікуди не пропустила. Ви підрастаєте на інших умовах.

Я вам кажу не тільки тому, що я собі так думаю, бо я от оптиміст або ще щось в тому роді... Але погляньте: от два роки святкуємо (знаю, це слово звучить, як знуцання, бо що тут святкувати?), два роки вторгнення, так? Але річниця буде скоро... І саме молоді люди, про яких ми говорили, що вони нібито «злі», «нездали», «нікудишні», встали й захистили Україну. Того ніхто не заперечить. Їх ніхто там сильно не вчив патріотизму. Може, вони не всі вміли співати «Батько - наш Бандера, Україна - мати»... То ми зараз вже співаємо, а тоді одиниці вміли то співати, й то не кожен зважувався... Але все-таки вони не словом, а ділом це зробили. Це вже аргумент залізний. І після того можна говорити, що, знаєте, таке покоління до нічого? Якби було б до нічого, то воно б розбіглось, розлізлося, розсмокталося, і ми б мали тут уже "руській мір". Думаю, ніхто не спростує цей аргумент, бо він об'єктивний.

Ведучий: Отче, знаєте, для нас студентів є великим здивуванням те, як Ви у своєму вже такому поважному віці з такою легкістю, швидкістю підкорюєте семінарійні сходи? Як Ви зберігаєте постійний позитив, чи вміння підтримувати, чи вміння пожартувати?

Поділіться, будь ласка, отим секретом вашої «вічної молодості».

О. Мирон Бендик: То не вічна молодість, то старайтесь, щоб віра в Бога була глибша. Чим глибша віра, тим веселіша людина. Як говорила свята Тереза Авільська: «Сумний християнин це підозрілий християнин». От і все.

Ведучий: Дякуємо, а наша інтрига, пов'язана із причиною цього ексклюзивного інтерв'ю, скоріш за все дещо затягнулася, а тому відповідь уже не забариться. Всечесний отче Мироне, 23 лютого Ви святкуватимете своє 70-ліття, поважний ювілей, з нагоди якого власне і є даний спецвипуск. Що б Ви хотіли сказати собі, проживши такий солідний відрізок життя, уже з висоти своїх 70-ти років? Що Ви помічаєте такого, чого не помічали раніше? Що б Ви у своєму житті були готові змінити?

О. Мирон Бендик: Та, я б дуже просто спитав: «Та невже, ти серйозно? 70 років? Крапка».

Ведучий: Дякуємо! А на завершення, дорогий отче, просимо Вас розповісти найкумедніший момент Вашого життя.

О. Мирон Бендик: Це було в армії. Ми мали якісь навчання, і нам видали хімкомплекти... То таке, знаєш, як газова атака, то ти маєш натягнути на себе за пару секунд, щоб тебе не вдушили газами. А чому армія це країна абсурду? Я не знаю, хто то засновував... Ми мали то навчання, нормативи й все таке. Нам видали ті хімкомплекти й дали команду, а ми почали це одягати. Найкумедніше було те, що там жодного ґудзика не було, тобто якби дійсно якась газова атака була б і ми взяли той комплект, то я не знаю, чи ми б встигли перед смертю то все вдягнути, але ми б точно «ся викінчили», бо воно ні від чого не захищало. Такий чорний гумор... От чому ми кажемо, що армія має якісь проблеми? Не знаю, як там зараз, але тоді в основі був абсолютний безлад. Ми тоді довго сміялися, бо казали: «Всьо, ми вже небіжчики, якби це було б серйозно». А так ми були «небіжчиками на пробу». Тому це було смішно.

Ведучий: Дякуємо. А тепер у нас для Вас і для нас є невеличкий сюрприз в нашої знімальної команди є скрипка. Ми б хотіли попросити Вас заграти ту музичну композицію,

яка Вам зараз приходиться на думку, а потім сказати нам чому саме вона?

О. Мирон Бендик: Давайте, але дайте смичок. Даруйте, я не грав кілька років, тому ви не почуєте це в якомусь доброму варіанті, але в такому розхлябаному, напівтверезому... (о. Мирон грає на скрипці)

Ну, нема ради... Даруйте за якість, не міг її вам загарантувати. Для того, щоб вона була, то треба було б три-чотири дні повправлятися. Руки не працюють, пальці не слухають, не дивуйтесь, бо то тонкий інструмент.

Це - Yesterday, автор Пол Маккартні (Paul McCartney), один з «Beatles». Я вам на початку про це говорив, що з сучасних виконавців таке серйозне ставлення до несерйозної музики продемонстрували «Beatles». Тому оця мелодія. Вона стала по-своєму, не скажу безсмертна, але дуже промовляє до дуже багатьох і дуже різних людей.

Ведучий: Дякуємо. Отож, наша розмова підійшла до завершення. Дякуємо, Вам, отче Мироне, за відкритість, щирість, за те, що погодились поділитися вашою історією, яка нас, семінаристів, а мабуть, і не лише нас, давно цікавила. Ми справді радіємо і є щасливими з того, що мали таку прекрасну можливість дізнатися більше вашої біографії, яка, безсумнівно, надихне не одного. Сердечне вам спасибі!

Дякуємо усім, хто трудився на цьому знімальному майданчику.

І водночас не можемо не подякувати вам, наші дорогі глядачі, і заохочуємо Вас підписатися на нашу YouTube, Facebook та Insta-сторінки. Натискайте вподобайку та дзвіночок, щоб не пропустити цікаві матеріали від Дрогобицької духовної семінарії. До зустрічі!

Слава Ісусу Христу!

О. Мирон Бендик: Слава навіки Богу!

Коротка біографічна довідка

о. Мирон Бендик народився 23 лютого 1954 р. в м. Львові. Отримавши середню освіту у Львівській музичній школі–інтернаті ім. С.Крушельницької, у 1972 р. поступив у Львівську консерваторію, з якої був відрахований у 1973 р. за відмову співпрацювати з радянськими спецслужбами (КДБ) та за належність до підпільної УГКЦ. У 1974–1976 рр. – служба в армії. В 1976–1980 рр. був студентом Музичної консерваторії в м. Таллінні (Естонія) по класу скрипки, паралельно заочно навчаючись у Львівській підпільній духовній семінарії. Після повернення в Україну працював музикантом (скрипка) у камерному оркестрі Закарпатської філармонії в Ужгороді (1981–84) та в оркестрі Львівського обласного українського музично–драматичного театру в м. Дрогобичі (1984–89). Одружений, батько чотирьох дітей.

Львівську підпільну семінарію закінчив у 1986 р. і у Львові на приватній квартирі 13 грудня 1986 р. отримав дияконські, а 7 лютого 1987 р. ієрейські свячення з рук владики

Филимона (Курчаби), єпископа–помічника Львівської Архиепархії УГКЦ. Як священник катакомбної УГКЦ душпастирював у різних селах Дрогобицького району Львівської обл., а з 1 грудня 1989 р. перейшов на легальний статус, душпастирюючи у поверненому до лона УГКЦ храмі Пресвятої Трійці у м. Дрогобичі та в інших містечках та селах району. У 1994 – 1996 роках навчався у Люблінському Католицькому Університеті, де у 2002 р. захистив докторат із догматичного богослов'я («Помісність Української Церкви у Церкві Вселенській у світлі Львівських митрополитів ХХ ст.»). Виконував наступні служіння: адміністратор храму Пресвятої Трійці м. Дрогобича Львівської області (1990–1996); декан Дрогобицького деканату (1991–1999); віце–канцлер Самбірсько–Дрогобицької Єпархії УГКЦ (1993–1994); духовний опікун станиці Воскресіння Господнього м. Дрогобича (1993–1996); духовний опікун (1999–2006), а з 2006 р. – адміністратор церковної громади на вул. Спортивній в м. Дрогобичі, де за його душпастирювання був побудований храм Різдва Івана Христителя.

Крім душпастирської діяльності, є спіробітником різноманітних церковних структур і комісій та активно працює у академічній ділянці. Учасник наукових конференцій з питань релігії, духовності, мистецтва й культури. Заступник голови Українського богословського наукового товариства. Викладав у відроджених Львівській духовній семінарії, Львівській богословській академії (УКУ), Духовному інституті оо. Редемтористів, Колегії патріарха Мстислава Харківсько–Полтавської єпархії УАПЦ. У 1996–2003 р. ректор Єпархіального Катехитичного Інституту Пресвятої Трійці у м. Дрогобичі, а з 2003 р.Б. – ректор Дрогобицької духовної семінарії блаженних свмуч. Северина, Якіма та Віталія.

Підпишіться і стежте за фото- і відео-матеріалами тут:

- ~ FACEBOOK: <https://www.FACEBOOK.com/dds.edu.ua/>
- ~ INSTAGRAM: <https://www.INSTAGRAM.com/ddseminaria/>
- ~ YOUTUBE: <https://www.YOUTUBE.com/channel/dseminaria/>
- ~ TWITTER: https://TWITTER.com/dds_ua